Nr. 6. 1928.

GAZETA URZĘDOWA
POWIATU KATOWICKIEGO

Wychodzi tygodniowo. — Cena prenumeraty kwartalnej **3 złote.** — Cena pojedynczego numeru **30 groszy.** Cena ogłoszeń: 1/1 strona 80 zł., 1/2 strony 40 zł., 1/4 strony 20 zł. — Przyjmowanie ogłoszeń w Redakcji, gmach Wydz. pow. pokój 36. — Redakcja: Franciszek Pierończyk, insp Wydz. Pow., tel. 148, 149.

KATOWICE, sobota, dnia 11 lutego 1928 r.

DZIAŁ URZĘDOWY.

OBWIESZCZENIE
Ministra Skarbu
z dnia 27 stycznia 1928 r.
o wartości jednego grama czystego złota.

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 855) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 28 listopada 1927 roku w sprawie ustalenia trybu ogłaszania wartości złota (Dz. U. R. P. Nr. 109 poz. 932) ustalam na miesiąc luty 1928 r. wartość jednego grama czystego złota na pięć złotych 92,44 grosze.

Minister Skarbu:
(—) G. Czechowicz.
(Monitor Polski nr. 25 z dnia 31. I. 1928 r.).

KOMUNIKAT.

Do D. O. K. V. wzgl. M. S. Wojsk. wpływa bezpośrednio od petentów znaczna ilość prośb dotyczących odroczeń służby wojsk., przedwczesnego urlopowania, przesunięcia terminów wcielenia, zezwoleń na otrzymanie paszportów zagranicznych, zwolnień od powszechnego obowiązku służby wojsk. z tytułu ubiegania się o obywatelstwo obce, zezwoleń na wstąpienie do Fr. Legji Cudzoziemskiej i t. d.

Prośby te w większości wypadków nie poparte żadnymi dokumentami nie mogą ze względów formalnych uzyskać rozstrzygnięcia w D. O. K. V. wzgl. M. S. Wojsk. i tak DOK. V. jak i MSWojsk. zmuszone są te prośby odsyłać do podległych sobie władz wojskowych względnie władz administracyjnych, celem dokładnego zbadania stanu rzeczy.

Procedura ta, w zależności od sprawy i oddalenia danego urzędu wojskowego lub cywilnego od Krakowa względnie Warszawy, trwa często kilka tygodni, co nie leży w interesie petenta i powoduje składanie przez niego nowych prośb, a nawet i interwencję osobistą, związaną z bezcelowym zupełnie przyjazdem do D. O. K. V. względnie M. S. Wojsk.

W związku z powyższem podaje się do wiadomości, że wszystkie prośby kierowane przez petentów bezpośrednio do D. O. K. V. lub do Min. Spraw Wojsk. będą zwracane petentom bez rozpatrzenia z nadmienieniem, że prośbę do D. O. K. Nr. V. względnie Min. Spraw Wojsk. należy wnosić bezwzględnie za pośrednictwem właściwej P. K. U.

Obowiązkiem P. K. U. będzie rozpatrzenie wniesionej prośby i o ile załatwienie jej będzie przekraczać kompetencję P. K. U. skierowanie do władz przełożonych do decyzji.

Jednocześnie nadmienia się, że rozpatrywanie i badanie prośb, dotyczących odroczeń służby wojsk. (jedyni żywiciele, kierownicy odziedziczonych gospodarstw rolnych, uczniowie, studenci, duchowni, terminujący w rzemiośle należy **do wyłącznej** kompetencji i władz administracyjnych I instancji) w Warszawie, Łodzi, Wilnie — Komisarjat Rządu, w większych miastach b. zaboru austr., prusk. — magistraty i na prowincji Starostwa), przesyłanie zatem tych spraw do władz wojskowych chybia celu i powoduje tylko niepotrzebną zwłokę w załatwieniu. **Starosta**

OBWIESZCZENIE
Ministra Skarbu
z dnia 19 stycznia 1928 r.

o wysokości sumy, do jakiej mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe, jako wadja przy przetargach oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzwych, celnych i transportowych.

Termin płatn. kuponu	NAZWA PAPIERU	Wartość nominalna	Wartość depoz. w zł.
	A. Papiery państwowe.	dol. 100	600
1|IV i 1|X	6% poż. dol.—1920 r. (Dz. U. R. P. z 1919 r. Nr. 29 poz. 252)		
1|II i 1|VIII	10% poż. kol. Serja I (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 105 poz. 40), oraz rozporządzenie Ministra Skarbu (Dz. U. R. P. z 1924 roku Nr. 83 poz. 798)	frank. zł. 100	140
2|I i 1|VII	5% państw. poż. konw. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 96 poz. 560)	zł. 100	50
2|I i 1|VII	5% konwers. poż. kol. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 89 poz. 509)	zł. 100	45
1|II i 1|VIII	5% obl. Serji II. prem. dol. (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 129 poz. 919)	dol. 5	40
15|X i 15|IV	7% poż. stabilizacyjnej z roku 1927 (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 78 poz. 443)	dol. 100 Ł 100	800 4000
	B. Listy zastawne i obligacje państwowych Instytucyj kredytowych.		
30|VI i 31|XII	8% list. zast. B. G. K., opiewające na złote w złocie, Serja A, B, C, D, E	w złocie *) 100 zł.	120
1|IV i 1|X	8% obl. komun. B. G. K., opiewające na złote w złocie wzgl. franki szwajcarskie, względnie dolary, funty sterl., lub floreny holenderskie	w złocie *) 100 zł.	120
1|IV i 1|X	4½% list. zast. b. Banku Krajowego Serja II, III, IV, V, przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote . . .	100 zł.	40
1|IV i 1|X	4% konwers. list. zast. b. Banku Krajowego Serja II, III, IV, i V, przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote .	100 zł.	35
1|IV i 1|X	4½% obl. Komun. b. Banku Krajowego Serja B, C, D, przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	100 zł.	40
1|IV i 1|X	4% obl. komun. b. Banku Krajowego, przejęte i skonwertowane przez B. G. K. na złote	100 zł.	35
2|I i 2|VI	8% list. zast. Państwowego Banku Rolnego, Serji I	100 zł. w złocie 100 zł. według parytetu złotego określonego art. 1 rozp. Prez. Rzpl. z dnia 20. I. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 65) wzgl. 172 zł. w złocie według parytetu ustal. rozp. Prez. Rzpl. z dnia 5. XI. 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97 poz. 855) w sprawie zmiany ustroju pieniężnego.	120
	C. Listy zastawne instytucyj kredytowych prywatnych, gwarantowane przez Skarb Państwa.		
1|IV i 1|X	7 i 8% listy zast. Tow. Kred. Przem. Polsk. (Dz. U. R. P. Nr. 113 ex 1920 poz. 737)	Ł 1	30
	D. Listy zastawne i obligacje krajowych towarzystw kredytu długoterminowego za zabezpieczeniem prawnem (pupilarnem) w rozumieniu §§ 3 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 953)		75% ceny giełdowej
	E. Akcje Banku Polskiego	zł. 100	100

Papiery wartościowe, przyjmowane jako wadja i kaucje, winny być zaopatrzone w bieżący kupon.
Uprzednie obwieszczenia w tymże przedmiocie tracą moc obowiązującą.
Przepisy niniejsze obowiązują z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:
(—) G. Czechowicz.

*) Według parytetu złotego, określonego art. 1. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 65).

Katowice, dnia 21 stycznia 1928 r.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie §§-ów 100 i 100a ordynacji przemysłowej oraz punktu 100 przepisów wykonawczych do tej ordynacji z dnia 1-go maja 1904 r. (Dz. M. H. str. 123) mianuję p. **Ottona Kotalę,** mistrza brukarskiego z Królewskiej-Huty, ulica Wolności 48, komisarzem do przeprowadzenia głosowania wśród samodzielnych brukarzy, wykonywujących swój zawód na górnośląskiej części Województwa Śląskiego, odnośnie potrzeby utworzenia dla tego rzemiosła przymusowego cechu z siedzibą w Katowicach.

L. P. H. 138/1.

Wojewoda Śląski:
w. z.
(—) Żurawski.

WYDZIAŁ SKARBOWY
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Katowice, dnia 14 stycznia 1928 r.

KOMUNIKAT.

w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z umowami, zawartemi przed dniem 1 stycznią 1927 r.

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Nr. 106 z roku 1927 ogłoszone zostało pod poz. 914 rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1927 r. w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z umowami, zawartemi przed dniem 1 stycznia 1927 r.

W myśl §-u 1-go tego rozporządzenia — umowa zawarta przed 1-ym stycznia 1927 r., a wykonywana po tym terminie, podlega, o ile chodzi o świadczenia wykonywane na mocy umowy w czasie od dnia 1-go stycznia 1928 r. postanowieniom ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98 poz. 570), t. zn. umowę taką uważa się, o ile chodzi o świadczenia wykonywane od dnia 1 stycznia 1928 r., jak gdyby została zawarta w czasie obowiązywania powołanej ustawy.

Przykład:

1) Umowa o sprzedaż (dostawę) rzeczy ruchomych, zawarta przed 1-ym stycznia 1927 r. podlegała opłacie stemplowej w wysokości 1% od ceny sprzedaży (dostawy) na podstawie pozycji taryfy 32 c) do pruskiej ustawy o podatku stemplowym i § 4 rozp. Ministra Skarbu z dnia 29 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 1 ex 24 poz. 6). Umowa ta, o ile chodzi o świadczenia, wykonywane od dnia 1 stycznia 1928 r. podlega opłacie w wysokości 0,2% wzgl. 1% na podstawie §-u 1 powołanego na wstępie rozporządzenia w związku z art. 66 i 67 punkt 1 u. o. s. (Skrót: u. o. s. oznacza: ustawę z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stempiowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570).

2) Umowa, zawarta przed 1-ym stycznia 1927 r. o sprzedaż (dostawę) wielości rzeczy lub towarów, które służyły do bezpośredniego zużycia w przemyśle lub do dalszej odsprzedaży lub zostały wyprodukowane w przedsiębiorstwie jednego z kontrahentów na Górnym Śląsku i w województwie poznańskiem i pomorskiem, — była wolna od opłaty stemplowej na podstawie poz. tar. 32 c) do pruskiej ustawy o podatku stemplowym. Umowa ta, o ile chodzi o świadczenia, wykonywane w czasie od dnia 1. stycznia 1928 r., podlega opłacie w wysokości 0,2% wzgl. 1%, ponieważ u. o. s. nie przewiduje uwolnienia od opłaty umów o sprzedaż (dostawę) wielości wymienionych rzeczy lub towarów.

3) Umowa o świadczenie usług zawarta przed 10-ym stycznia 1924 r. podlega stałej opłacie stemplowej w wysokości 3 mk. na podstawie poz. tar. 71. 2. (1) do pruskiej ustawy o podatku stemplowym; zawarta po tym terminie— opłacie w wysokości ½% na podstawie powoł. poz. tar. i §-u 21 pow. rozp. Ministra Skarbu z dnia 29 grudnia 1923 r. Umowa ta, o ile chodzi o świadczenia, wykonywane w czasie od 1 stycznia 1928 r. podlega opłacie w wysokości 0,2% wzgl. 1% na podstawie §-u 1 powołanego na wstępie rozporządzenia w związku z art. 90 u. o. s.

4) Kontrakty służbowe, zawarte przed 1-ym stycznia 1927, które w myśl powołanych wyżej przepisów podlegały opłacie w wysokości ½%, są wolne od opłaty, o ile chodzi o świadczenia wykonywane w czasie od dnia 1 stycznia 1928 r. na podstawie §-u 1 powoł. na wstępie rozporządzenia w związku z art. 91 punkt 1) u. o. s.

Przytoczone przykłady dotyczą umów, zawartych na Górnym Śląsku.

Umowa o sprzedaż (dostawę) rzeczy ruchomych lub o świadczenie usług, zawarta w zakresie przedsiębiorstwa, od którego choćby jeden z kontrahentów uiszczał państwowy podatek przemysłowy lub był od tego podatku ustawowo zwolniony, podlega opłacie stemplowej tylko wówczas, gdy pismo stwierdzające taką umowę, jest sporządzone lub uwierzytelnione **sądownie** lub **notarjalnie** jak również, gdy pismo, sporządzone w formie nieuwierzytelnionego dokumentu prywatnego, jest zaopatrzone w podpisy kontrahentów. (Art. 69 punkt 4 i art 91 punkt 4 u. o. s.).

Termin uiszczenia opłaty wynosi 3 tygodnie od dnia 1 stycznia 1928 r. (art. 20 u. o. s.).

Celem ustalenia podstawy wymiaru w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części, należy roczną wartość świadczeń pomnożyć przez tę ilość lat lub ich części (art. 10 b) u. o. s.).

Jeżeli zobowiązanie ma trwać dłużej niż pięć lat, władza skarbowa na żądanie podatnika zezwoli aby za podstawę wymiaru wzięto narazie sumę, obliczoną za pierwszy okres pięcioletni (art. 11 u. o. s).

Jeżeli świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone, to ustalenie podstawy wymiaru następuje w miarę wykonywania zobowiązania.

W tym celu osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty stemplowej, winny zgłosić właściwemu Urzędowi skarbowemu podatków i opłat skarbowych (w Katowicach Urzędowi opłat stemplowych) pismo, podlegające opłacie, a mianowicie złożyć mu pierwopis lub odpis w terminie 3-ch tygodni od dnia 1 stycznia 1928 r. Urząd ten ustali terminy, w których mają być uiszczane poszczególne raty opłaty stemplowej i wyda decyzję, przewidzianą w §-ie 31 r. w. s. (art. 9 i 22 u. o. s.).

Jeżeli w myśl przepisów wyżej powołanych umowa jest wolna od opłaty lub opłaty należnej nie uiszczono, mimo, że umowa podlega opłacie, to opłacie stemplowej w wysokości 0,2% wzgl. 1% podlegają w myśl §-u 2 powołanego na wstępie rozporządzenia rachunki i inne pisma, wymienione w art. 72 oraz w ustępie drugim art. 90 u. o. s., sporządzone w czasie od dnia 1 stycznia 1928 r., a stwierdzające wykonanie zawartych przed dniem 1 stycznia 1927 r. umów o sprzedaż (dostawę) ruchomości lub o świadczenie usług; przyjmuje się bowiem, jak gdyby umowa, której wykonanie pisma te stwierdzają, została zawarta w czasie obowiązywania ustawy o opłatach stemplowych. Dotyczy to w szczególności przypadku, gdy umowa o sprzedaż (dostawę) ruchomości lub o świadczenie usług, zawarta w zakresie przedsiębiorstwa, od którego choćby jeden z kontrahentów uiszczał podatek przemysłowy lub był ustawowo od tego podatku zwolniony — przyszła do skutku w drodze korespondencji handlowej lub w drodze ustnej.

Gdy opłaty nie uiszczono ani od umowy ani od rachunku opłacie stemplowej w wysokości 0,2% wzgl. 1% podlega pokwitowanie z odbioru pieniędzy (art. 136 u. o. s.).

Uiszczenie opłaty stemplowej w sposób nieprawidłowy (np. od umowy zamiast od rachunku i odwrotnie) zagrożone jest podwyżką stemplową w wysokości 5-krotnej wzgl. 25-krotnej kwoty opłaty uiszczonej w sposób nieprawidłowy (art. 42 u. o. s.) § 191 r. w. s. nie ulega zmianie. Przepis ten tyczy się przypadków, w których uiszczono opłatę według przepisów, które obowiązywały przed dniem 1 stycznia 1927 r. (Np. jeżeli w 1926 r. zawarto umowę o dostawę na szereg lat, w umowie tej ilość towarów, które mają być dostarczone, jest ściśle oznaczona, umowa ta **podlegała** opłacie według przepisów dawniejszych i tę opłatę **uiszczono,** to rachunki, wystawione w czasie obowiązywania u. o. s. **nie** podlegają opłacie. Teza ta jest ściśle zgodna z punktem 2 artykułu 73 u. o. s.).

Wykładnia Nr. 7 ogłoszona w Nr. 6 ex 27 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu przestaje obowiązywać z dniem 1 stycznia 1928 roku (wykładnia Nr. 110, ogłoszona w Nr. 36 ex 27 Dz. Urz. Min. Sk.).

Powołane na wstępie rozporządzenie nie zmienia rozporządzenia Minstra Skarbu z dnia 31 marca 1927 r w sprawie opłat stemplowych od umów o dzierżawę lub najem przedmiotów, znajdujących się na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 303).

Naczelnik Wydziału Skarbowego:

L. V.—62|28. (—) Dr. Bielak.

OGŁOSZENIE.

Pan inż. **Edmund Wences,** zam. w Katowicach, ul. Zielona 7 I. p. został w dniu 18 stycznia br. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w zakresie chemji i towaroznawstwa na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan **Leon Kindler,** zam. w Katowicach, ul. Kościuszki 4, został w dniu 18 stycznia 1928 r. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlu artykułami technicznemi na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan **Jerzy Grünpeter,** zam. w Katowicach, ul. św. Jana 11, został w dniu 18 stycznia 1928 r. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlu bielizną i konfekcją męską na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan **Paweł Lazar,** zam. w Katowicach, ul. Kościuszki 46 III. p. został w dniu 18 stycznia 1928 r. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlu węglem i koksem na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan **Jan Wyk,** zam. w Katowicach, ul. św. Jana 13 został w dniu 18 stycznia 1928 r. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlu artykułami optycznemi i fotograficznemi na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan inż. **Jerzy Bereza,** zam. w Katowicach, ulica Krakowska 11, został w dniu 21 stycznia

1928 r. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlu materjałami i maszynami elektrycznemi na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan **dr. Leopold Lowitsch,** zam w Katowicach, pl. Wolności nr. 6, został w dniu 21 stycznia 1928 r. zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlowych wytworami przemysłu cynkowego na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Pan **Alojzy Prus,** zam w Rybniku, ul. Sobieskiego 30, został w dniu 21 stycznia 1928 roku zaprzysiężony jako znawca (biegły) w sprawach handlu rowerami, maszynami do szycia i wózkami dziecięcemi na obwód Sądu Okręgowego w Katowicach.

Izba Handlowa w Katowicach.

KOMUNIKATY.

W Y C I Ą G
z treści ustaw i rozporządzeń ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej:

Nr. 11 poz. 86 — z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Nr. 12 poz. 93 — z dnia 6 lutego 1928 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Rozporządzenie Ministra:

Nr. 11 poz. 90 — Reform Rolnych z dnia 10 stycznia 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o zmianie rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 14 stycznia 1927 r. o państwowej pomocy kredytowej przy scalaniu gruntów.

Obwieszczenie Ministra:

Nr. 11 poz. 92 — Sprawiedliwości z dnia 4 lutego 1928 r. w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 stycznia 1928 r. o kontroli ubezpieczeń.

Rozporządzenia Rady Ministrów:

Nr. 12 poz. 97 — z dnia 21 stycznia 1928 r. o poborze rekruta w 1928 roku.

Pan Wojewoda Śląski zamianował: Bartoszka Józefa urzędnika III. kat. IX st. sł. urzędn. admin. IX. st. sł. w Starostwie w Katowicach.

Ważne dla dłużników z Polskiego G. Śląska byłej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu.

Sejm Śląski zwrócił się do Pana Wojewody Śląskiego z następującą rezolucją:

„Pan Wojewoda Śląski zechce zwrócić się do Rządu Centralnego, by tenże w możliwie jaknajkrótszym czasie naznaczył dla Śląska instytucję, którąby przejęła wszystkie prawa po dawniejszej „Provinzial-Hilfskasse" we Wrocławiu i którąby mogła dawać kwity mazalne na wykreślenie hipotek ze spłaconych długów w „Provinzial-Hilfskasse".

Pan Wojewoda dał na to Sejmowi Śląskiemu następującą odpowiedź:

„Sprawa uregulowania i likwidacji stosunków prawnych, wynikłych z działalności byłej Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu, na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego, objętą jest programem rokowań polsko-niemieckich prawno-rozliczeniowych, toczących się w Berlinie, a podjętych przez Rządy obydwu interesowanych Państw między innemi celem unormowania w drodze układu szeregu spraw gospodarczych i zagadnień prawnych, jakie wyłoniły się w związku z przeprowadzeniem linji granicznej, dzielącej terytorjum i pole działalności związków i korporacji prawno-publicznych, a nadto niektórych instytucji prywatnych. Rokowania te znajdują się obecnie w tem stadjum, iż w czasie najbliższym (przypuszczalnie do końca marca 1928 r.) należy liczyć się z ustaleniem ich pozytywnych rezultatów.

Udzielając tych wyjaśnień, z których wynika, że utworzenie zgodnie z wnioskiem, wyrażonym w rezolucji instytucji zastępczej, która na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego przejęłaby prawa b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej, nie byłoby na czasie, dopóki istnieje podstawa do umównego uregulowania tej sprawy w drodze układu z rządem niemieckim, zastępującym interesy b. Prowincji Śląskiej, nie mogę nie wniknąć w intencję i uzasadnienie rezolucji, uchwalonej przez Sejm Śląski. Niewątpliwie sprawa poruszona w rezolucji, wymaga jaknajrychlejszego uregulowania przedewszystkiem ze względu na interesy dłużników b. Śląskiej Prowincjonajnej Kasy zapomogowej, do których należą tak związki prawno-publiczne (gminy i powiaty) jak i osoby

prywatne, które w swoim czasie w kasie tej zaciągnęły pożyczki hipoteczne. Chodzi o wyjaśnienie zarówno na jakich zasadach długi, zaciągnięte w b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasie Zapomogowej, winny być spłacone, jak i do czyich rąk zapłata ma nastąpić. Rozstrzygnięcie tych kwestji ma niewątpliwie poważny wpływ na interesy właścicieli nieruchomości, obciążonych hipoteką, opiewającą jeszcze na imię b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu.

Nie przesądzając rezultatów wspomnianych uprzednio rokowań, których wynik da ostatecznie — jak spodziewać się należy w krótkim czasie — odpowiedź na powyższe pytania, uważam za wskazane wyjaśnić, że przy regulowaniu spraw analogicznych, jak sprawy, wyłaniające się z faktu działalności instytucji prawno-publicznej, jaką była Śląska Prowincjonalna Kasa Zapomogowa we Wrocławiu, na terytorjum, które zmieniło swą przynależność państwową, przyjęta została w prawie międzynarodowem, a więc i w układach międzypaństwowych, zasada, że stosunki prawne, zawiązane przez tę instytucję, a umiejscowione na obszarze drugiego państwa, oceniane być winny według prawdopodobieństwa w tem państwie obowiązującego. Ponieważ zobowiązania wobec b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu datują przeważnie z czasów, poprzedzających inflację walutową, jaka nastąpiła tak w Polsce jak i w Niemczech, przeto na pytanie zasadnicze, jakie normy prawne dotyczące przerachowania zobowiązań pieniężnych, w omawianych wypadkach winny mieć zastosowanie, należy zgodnie z przytoczoną wyżej zasadą, prawa międzynarodowego odpowiedzieć, iż przerachowanie winno być uskutecznione na podstawie przepisów prawnych, obowiązujących na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Sprawa legitymacji wierzyciela do ściągania pretensji, umiejscowionych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego, a zabezpieczonych hipotecznie na rzecz b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu, pozostaje otwartą o tyle, że władze naczelne nie wyznaczyły instytucji zastępczej, która byłaby uprawniona do działań prawnych w zastępstwie organów kasy. Mimo płynących stąd niedogodności dla interesowanych osób, należy liczyć się z uregulowaniem tej sprawy dopiero z chwilą ukończenia toczących się rokowań ewentualnie w razie stwierdzenia ich negatywnego rezultatu. Jak wyżej wspominałem, rozstrzygnięcie to zapaść ma w terminie niezbyt odległym. W każdym razie należy podkreślić, iż dłużnicy, którzy spłacają zobowiązania, zaciągnięte wobec b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu, do rąk organów tej kasy po dniu zmiany zwierzchnictwa państwowego na polskiej części b. obszaru plebiscytowego, narażają się na to niebezpieczeństwo, iż zapłata zostanie uznaną za bezskuteczną. Nie można bowiem obecnie przewidzieć, jakie zasady likwidacji kasy odnośnie do jej działalności na polskiej części b. obszaru plebiscytowego będą przyjęte w mającym być zawartym układzie względnie jakie stanowisko zajmie Rząd w razie negatywnego wyniku rokowań. W związku z tą sprawą należy jeszcze zaznaczyć, iż Śląska Prowincjonalna Kasa Zapomogowa we Wrocławiu stała się na mocy ustawy pruskiej z dnia 28 października 1926 r. instytucją obecnej prowincji dolno-śląskiej, podczas gdy dla części dawnej prowincji śląskiej, mianowicie dla obecnej pruskiej prowincji górnośląskiej utworzoną została osobna analogiczna instytucja p. n. Bank Prowincjonalny dla Górnego Śląska (Provinzial-Bank für Oberschlesien) w Raciborzu. Zasady rozrachunku i podziału aktywów między temi dwiema instytucjami nie są znane Urzędowi Wojewódzkiemu.

Rezolucję Sejmu Śląskiego z dnia 18 listopada przesyłam niezależnie od niniejszego wyjaśnienia Panu Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Panu Ministrowi Skarbu.

Z powyższego pisma Pana Wojewody Śląskiego wynika, że dłużnicy Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej (Provinzialhilfskasse) we Wrocławiu na polskim Górnym Śląsku nie są i nie będą zobowiązani płacić na poczet owych zobowiązań więcej niż wypada według polskich przepisów waloryzacyjnych oraz, że ze spłatą owych długów powinni we własnym interesie wstrzymać się aż do ogłoszenia przez władze dalszych zarządzeń w tej sprawie, czego — jak dalej z pisma tego wynika — należy w krótkim czasie (w I. kwartale 1928 r.) oczekiwać. Dotąd bowiem nie jest wiadomem, do czyich rąk długi te płacić należy.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Powiat Katowice Wieś.

Zarys opisowo-statystyczny jego rozwoju i działalności samorządowo-gospodarczej.

II. Zarys historyczny.

Ciąg dalszy.

Historja samorządu powiatu jest jeszcze młodą, bo sięga nie dalej niż 55 lat wstecz. Powiat Katowicki jako samodzielny Związek Komunalny utworzony został rozporządzeniem z dnia 24 czerwca 1873 r. z obszaru 3,13 mil kwadratowych wydzielonego z powiatu Bytomskiego. Ogólna liczba mieszkańców wynosiła wówczas 80.843, z czego przypadało na miasto Katowice 10.026 a na Mysłowice 6.511.

Rozwój przemysłu górniczo-hutniczego, którego początki na terenie powiatu sięgają XII wieku (Chorzów, kopalnia srebra wspomniana w dokumencie papieża Inocencjusza II z 1136 r.) zaznaczył się na Śląsku z końcem XVIII i z początkiem XIX wieku, kiedy po wprowadzeniu z Anglji maszyny parowej, do palenia, w miejsce dotychczas używanego drzewa, zaprowadzono na szeroką skalę węgiel kamienny. Rozwój przemysłu pociągał za sobą coraz to większy przypływ ludności do tych ongiś zalesionych i nieznanych obszarów. Powstały w tym czasie pierwsze kopalnie węgla (Chorzów w 1800 roku) i Huta żelaza Laura (w 1835 r.) obok Siemianowic. W okolicach kopalń i hut powstały nowe osady ludzkie, zarazem rozwijały się już istniejące; i tak wioski dawniej mało zaludnione w szybkim tempie zamieniły się na gminy wielkie o nowoczesnym charakterze komunalnym. Powiat liczący w 1873 r. — 80.813 mieszkańców po upływie 50 lat wykazuje już 264 724 mieszkańców — bez miasta Katowic, które w roku 1897, wyłączyło się ze Związku powiatowego, osięgnąwszy liczbę 25.000 mieszkańców, tworząc samodzielny powiat miejski.

W dziedzinie administracji komunalnej powstały w tym i późniejszym czasie Powiatowa Kasa Oszczędności (w 1887 r.), Powiatowy Bank Budowlany (1905 r.), Powiatowe Zakłady Wodociągowe Kopalnia „Rozalja" (1893 r.), oraz liczne instytucje komunalne założone przez gminy (szpitale komunalne—Mysłowice, Chorzów, Roździeń, Brzezinka — Gazownia w Mysłowicach i inne). W czasie najnowszym (1926 r.) do instytucyj komunalnych powiatu przyłączyły się Śląskie Kamieniołomy „Puhacz" w Klesowie (Województwo Poleskie) mające gminom dostarczać dobrego kamienia brukowego.

Dnia 16 czerwca 1922 roku przejął jako pierwszy polski Starosta w imieniu Rządu polskiego po władzach niemieckich agendy powiatu p Jan Mildner, którego działalność jako prezesa Wydziału Powiatowego była nader owocną, szczególnie w zakresie rozbudowy administracji powiatu i dostosowania jej do nowych warunków pod rządami Polski. Po złożeniu godności Starosty przez p. Mildnera w lutym 1924 r. przez krótki czas sprawował funkcje starosty i prezesa Wydziału Powiatowego p. Popek, obecnie naczelnik gminy Siemianowice Śląskie, po nim zaś objął urzędowanie zaszczytnie znany na Śląsku z czasów plebiscytowych Dr. Dąbrowski, spełniając urząd swój do czerwca 1925 r. Dr. Dąbrowski kontynuował wysiłki poprzednika w kierunku nadania administracji powiatu charakteru polskiego, wywiązując się przytem z dobrym skutkiem i z trudnego zadania aprowizowania ludności powiatu w czasie ogólnej drożyzny, wywołanej inflacją. Również zapoczątkował on uzdrowienie gospodarki finansowej gmin, z powodu inflacji silnie zachwianej.

W 1924, kiedy ustawą Sejmu Śląskiego roku utworzone zostało miasto „Katowice-Wielkie", powiat Katowicki doznał znacznego uszczuplenia terytorjalnego, odstępując miastu 4 bogate gminy a mianowicie Bogucice, Dąb, Brynów i Załęże liczące razem około 50.000 mieszkańców. Strata ta po części wyrównaną została przyłączeniem do powiatu 4 gmin z b. powiatu Rudzkiego a mianowicie Bielszowice, Kończyce, Makoszowy i Pawłów z ogólną liczbą mieszkańców około 30.000.

III. Skład osobisty Wydziału Powiatowego.

Administrację powiatu sprawuje Wydział Powiatowy mianowany komisarycznie przez Wojewodę Śląskiego w miejsce rozwiązanych po objęciu Górnego Śląska przez Polskę ciał samorządowych (Sejmiku i Wydziału Powiatowego). Na czele Wydziału Powiatowego jako Prezes stoi obecnie Starosta p. Dr. Wilhelm Seidler. Członkami są: pp. 1) Ferdynand Popek, naczelnik gminy Siemianowice Śląskie, 2) Dypl. Inż. Emanuel Halaczek Siemianowice Śląskie, 3) Emil Caspari, radca miejski w Mysłowice, 4) Karol Schapper, generalny

dyrektor Mysłowice, 5) Brunon Kudera, adwokat Mysłowice, 6) Jan Wiechuła, naczelnik gminy Pawłów.

Przy pomocy członków Wydziału, dbałych o dobro powiatu, i doświadczonych swych urzędników, zdołał Starosta i prezes p Dr. Seidler dzieło swoich poprzedników ukończyć, stawiając administrację powiatu na wyżynie zadania. Mimo trudności, jakie trzeba było przezwyciężyć po okresie ciężkiego przesilenia gospodarczego skutkiem dewaluacji, już uporządkowane zostały zarówno finanse gmin poszczególnych, jak i powiatu, tak, że Wydział Powiatowy mógł urzeczywistnić dawno zamierzoną rozbudowę wodociągów powiatu i ukończyć nadbudowę powiatowego gmachu administracyjnego.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Poszczególnym Urzędom gminnym przypominamy odnowienie abonamentu „Gazety Urzędowej" za I kwartał br. tak własnego jak poszczególnych zapisanych w danej gminie prenumeratorów i przekazanie należytości — po 3 zł. za kwartał — do Powiatowej Kasy Komunalnej z równoczesnem nadesłaniem do Administracji Gazety Urzędowej spisu prenumeratorów za I kwartał.

Przy tej sposobności usilnie prosimy Panów Naczelników gmin o zainteresowanie się w Swej gminie rozpowszechnianiem „Gazety Urzędowej", którą z obowiązku powinien abonować każdy przemysłowiec, kupiec, rzemieślnik, restaurator i właściciel domu, aby być stale informowanym o wszystkich aktualnych ustawach, zarządzeniach władz i t. p.

Spisy nowych abonentów prosimy nam podawać bezzwłocznie.

Administracja Gazety Urzędowej.

OGŁOSZENIA.

Druk. J. Eichhorn, Katowice.